

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno DLXXVII. ad annum DXC.

Parisiis, 1644

Epistola I. Pelagii Papae II. Ad Benignum Archiepiscopum. Reprobatur
episcoporum de vna ad aliam ecclesiam transitus, ecclesiae vtilitate id
non expostulante.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15221

qui deprauatum Anastasii textum secuti, huic pontifici annos dumtaxat decem, menses 2. & dies 10. attribuunt. Et quidem maiore errore decipiuntur qui obitum Pelagii, & creationem Gregorii, vel in sequentem annum reiiciunt, vel diuerso anno contigisse scribunt. Longius vero hac in re aberrat Beda, qui de gestis Angl. libro 1. cap. 23. creationem Gregorii collocat sub anno decimo Mauriti imperatoris, quam anno quinto eiusdem imperatoris inchoante indictione nona contigisse ipsiusmet Gregorii testificatione constat, principio libri 2. epistolarum, ubi pontificatus sui annum secundum numerat Mauriti imperatoris annum septimum. Vide Baron. anno 590. num. 2.

Errores de initio pontificatus sancti Gregorii & obitu Pelagii.

^c *Hic fecit supra corpus beati Laurentii martyris.*] Cum sancti Laurentii corpus ab operariis quaereretur, miranda atque pauenda illa contigerunt quæ sanctus Gregorius libro 3. epistola 30. enarrat his verbis: *Sancta memoria decessor meus itidem ad corpus sancti Laurentii martyris quadam meliorare desiderans, dum nescitur ubi venerabile corpus eius esset collocatum, & effoditur exquirendo, subito sepulcrum eius ignoranter apertum est, & ii qui praesentes erant atque laborabant monachi & mansionarii, qui corpus eiusdem martyris viderunt, quod quidem minime tangere praesumpserunt, omnes intra decem dies defuncti sunt, ita ut nullus superesse potuisset, qui sanctum & iustum corpus illius viderat.* Hæc Gregorius de inuentione corporis sancti Laurentii.

Quæ miracula contigerint in translatione sancti Laurentii.

EPISTOLA I.

PELAGII PAPÆ II.

AD BENIGNVM ARCHIEPISCOPVM.

Reprobat episcoporum de vna ad aliam ecclesiam transitus, ecclesiæ vtilitate id non expostulante.

Dilectissimo fratri Benigno archiepiscopo Pelagius episcopus.

LECTIS fraternitatis tuæ literis, vigorem fidei tuæ, quem dudum noueramus, agnouimus, congratulantes dilectioni tuæ, quod ad custodiendum gregem Christi pastorem curam vigilanter impendis, & pro tibi subditis sollicitus existis. Ad nostram enim lætitiā & beneficia perueniunt: & si aliqua secus, quam oportet, prouenerint, non modico nos mœrore conturbant. Magnam enim gratulationem diuina concedit gratia, quando tribuit inter nos & salutaris disciplinæ normam literis conferre, & prouenire ad pacificorum studia facit præoptata. Exigit ergo dilectio tua consulta sedis apostolicæ, si licitum foret episcopum transire, aut mutare de ciuitate ad ciuitatem, dum quidam Canones (ut tibi videtur) hoc fieri prohibeant.

Concil. Tom. 13.

A ij

Significasti etiam literis tuis, quemdam fratrem, nomine & actu Dei seruum, causa vtilitatis mutare te velle in locum & ciuitatem defuncti, licet quidam dicant hoc fieri non licere, nisi consensum apostolicæ sedis habuisses. Quapropter scias, frater dilectissime, aliud esse causam necessitatis & vtilitatis, & aliud causam præsumptionis & propriæ voluntatis. Non ergo mutat sedem, qui non mutat mentem, id est, qui non causa auaritiæ, aut dominationis, aut propriæ voluntatis, vel suæ electionis migrat de ciuitate ad ciuitatem, sed causa necessitatis aut vtilitatis mutatur. Nam plurimorum vtilitas vnus vtilitati aut voluntati præferenda est. Aliud est enim mutare, & aliud mutari: sicut aliud ministrare, & aliud ministrari. Vnde

Math. 20. Dominus in euangelio loquitur, dicens: *Non veni ministrari, sed ministrare.* Quod enim in Canonibus legitur, non debere episcopum de ciuitate ad ciuitatem transire, vel transferri, non de his dicitur, qui aut vi expulsi, aut necessitate coacti, aut auctoritate maiorum hoc agunt: sed de his, qui auaritiæ ardore inflammati, sponte sua profiliunt, & potius ambitioni, quam vtilitati ecclesiæ seruire, & vt dominationem agant, insistere cupiunt. Vnde & in subiectis Canonibus continetur: Si aliquis extiterit temerarius, qui forsitan excusationem afferat, quod populi literas acceperit, & ideo migrauerit, dum manifestum sit, præmio & mercede paucos, qui sinceram fidem non habent, potuisse corrumpi, vt clamarent in ecclesia, & ipsum petere viderentur, omnino has fraudes remouendas esse censemus. His verbis & aliis multis exemplis liquet non de his dicere (vt paulo superius prælibatum est) qui pulsi, aut non recepti a ciuibus, vel a quibuscumque, aut necessitate cogente, vel auctoritate maiorum transeunt de ciuitate ad ciuitatem: sed de his qui sponte profiliunt, aut temeritatis, aut ambitionis causa hoc faciunt. Nam aliud est sponte transire, & aliud est coacte aut necessitate venire. Vnde non isti mutant ciuitates, sed mutantur: quia non sponte sed coacte hoc agunt. Quis enim vnquam audet dicere, sanctum Petrum apostolorum principem non bene egisse, quando mutauit sedem de Antiochia in Romam? Aut quis eum negat ob id sanctum non esse, aut dignitatem, aut meritum vnquam

Math. 20.

Concil.
Antioch.
Can. 21.

apostolatus tam in cælis, quam in terris perdidisse? Aut quis negat sanctos non esse multos alios episcopos, qui de ciuitatibus ad ciuitates translati sunt, aut meritum pontificatus perdidisse: quorum nomina si cœperim enumerare, ante dies pertransiet, quam hæc omnia perscribere possem, & prolixior erit epistola, quam necesse sit? Aut quis vnquam potest approbare, sanctum non esse Alexandrum qui Hierosolymam de altera ciuitate translatus est? aut sanctum Gregorium Nazianzenum, qui in Nazianzo constitutus est? aut sanctum Proclum, qui de Cyzico translatus, & Constantinopolim inthronizatus est? Non ergo bene intelligunt ecclesiasticas regulas, qui hoc negant causa vtilitatis aut necessitatis fieri non posse, quoties communis vtilitas aut necessitas persuaferit. Nul- lum enim ex his, aut ex aliis, qui meliori consilio muta- uerunt ciuitates necessitate quadam, vel vtilitate eccle- siastica, aut laica communione carere reperimus, nec vl- latenus vnquam fieri debet. Sententia vero quæ in An- tiocheno Concilio habetur, vt episcopus ab alia parochia nequaquam migret ad aliam, tota, atque omnes sententiæ de ea re vim superius comprehensam retinent, & nihil prætaxato modo translationibus episcoporum actis aut agendis nocent, sed magis robur eis ac Domini saluatoris, quæ omnes canonicos superexaltat libros, auctori- tatem præstant. Tales autem quæstiones magis ex inui- dia quam ex caritate aut vtilitate nasci videntur, cum ipsa per se veritas dicat: *Si vos persecuti fuerint in vnâ ciuitate* Matth. 10. *tem, fugite in aliam, & reliqua.* Huic ergo sententiæ nul- lus catholicorum vsquam contradicere potest, quæ non alterius, sed ipsius proprio Domini ore prolata, & firma- ta esse dignoscitur. Cui si aliquis contradixerit, non solum extorris, sed etiam anathematizatus ab ecclesia pellatur. Et Dominus in euangelio alias dicit: *Beati qui persecutio-* Matth. 5. *nem patiuntur propter iustitiam.* Si eos Dominus beatos dicit, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quis eos damnare potest? Et si ipse de ciuitate ad ciuitatem pro- pter persecutionem fugere præcipit, quis eos detrahare, aut damnare propterea audet vel potest, quod verbis do- minicis obtemperant? Profecto is qui contradicit aut resistit, seipsum damnat, quia ori Domini contumax &

Ieron. 8. inobediens existit. Vnde & ipsa per se veritas dicit: *Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.* Omnino oportet Deo obedire plus quam hominibus. Et idcirco quod Deo obedimus, & de ciuitate ad ciuitatem (ipso præcipiente) persecutionis causa, id est, necessitatis aut vtilitatis transimus, damnandi sumus? Non omnino, sed potius venerandi atque portandi, quoniam nec ipsis episcopis hoc imputari potest. *Rom. 13.* Qui his resistit, profecto Dei ordinationi resistit, & est infideli deterior: quia melius est non cognoscere viam veritatis, quam post agnitionem retrorsum abire. Nam & ipse Dominus de loco ad locum secessit, id est, transiit, Iudæis illum quærentibus. Fugiens ille quærentes & persequentes se, dedit nobis exemplum fugere nos persequentes, & de ciuitate ad ciuitatem transferre, dicens: *Matth. 10.* *Si vos persecuti fuerint in ciuitate ista, fugite in aliam, & cetera his similia.* Nam si fugere, malum est: persequi, multo deterius. Hic quidem ne moriatur, absconditur: hic autem persequitur, vt occidat: & vt fugiatur, præcipitur: quia qui quærit occidere præuaricatur legem, & magis fugiendi præbet occasionem. Si fugam improperant persequentes, erubescant potius semetipsos, & quiescant insidiari, & quiescent continuo fugientes. Nemo enim mitem fugit aliquando, sed magis ferocem simul & callidum. *1. Reg. 22.* Omnis enim qui gemebat, & vexabatur a Saul, fugiebat & veniebat ad Dauid. Si ergo piissimus atque iustissimus Dauid sciret peccatum esse, persecutionem fugientes, & transeuntes de loco ad locum, & de ciuitate ad ciuitatem, tales nequaquam reciperet, nec secum teneret, nec in aliis ciuitatibus eos collocaret. Qui enim persequuntur Domini episcopos, eosque de ciuitatibus ad ciuitates transire compellunt, non eos tantum persequuntur, quantum Dominum nostrum Iesum Christum, cuius legatione funguntur. Nec ipsi in hoc peccant episcopi, quoniam non sponte, sed coacte hoc agunt; sed illi a quibus persequuntur: nec ipsis episcopis hoc imputari potest, sed illis qui eos hoc agere cogunt. *Act. 7.* Sanctus enim protomartyr Stephanus lapidabatur, sed Iesus suscipiebat plagas. Ideoque vnicuique præuidendum est,

ne aliquem iniuste persequatur, iudicet, vel puniat, ne Iesum persequatur, iudicet, & puniat. Qui autem negant misericordiam faciendam fugientibus, ac necessitatem patientibus, ipsum Christum negant, qui est misericordia & veritas, & omnibus necessitatem patientibus subuenire iubet. Pauca sunt, frater, quæ asserui: sed quanta ex his pendeant, tua prouidentia poteris aestimare. Quare hanc annuntur maleuoli irrumpere misericordiam? Cur illudere vanis intentionibus felicitatem? Excusationem iam non habet furor iste in credentibus: nec interest quibus itineribus ad mundi principem currat, qui a beneuolentia fratrum desciscit, aut necessitatem patientibus misericordiam negat. Negat misericordiam necessitatem patientibus, qui populis indigentibus diuinis mysteriis, & non habentibus proprium episcopum qui eos instruat, causa vtilitatis atque necessitatis, ex alia ciuitate (licet minor sit) in eam, quæ non habet episcopum, doctiorem vel vtiliorem, meliori consilio, non sponte transeuntem, sed maiorum exhortatione mutare, aut episcopum eiectum & persecutionem patientem, causa vtilitatis aut necessitatis inthronizari non permittit. Apud veteres enim, sine vlla differentia de vna ciuitate ad alteram migrabat episcopus, dum vtilitas aut necessitas euocaret. Quapropter ipsam etiam regulam huic epistolæ placuit inseri, vt monstretur, eos mentitos esse, qui episcopum non posse inthronizari dixerunt. Vnde & in Canonibus legitur ita: *Si quis episcopus ordinatus, ad parochiam in qua ordinatus est, minime proficiscitur, non sua culpa, sed aut populo respiciente, aut propter aliam quamlibet causam necessitate factam, hunc honore ministerioque participare, nec tamen misceri rebus ecclesiæ, in qua collectas celebrat, sed sustinere quoque quod prouinciæ Synodus suo iudicio terminauerit, decernimus.* Huic regulæ contradicere nullus potest, quæ etiam causa vtilitatis aut necessitatis inthronizari episcopum iubet, & mutari ac transire eum de ciuitate ad aliam ciuitatem non proprium habentem episcopum finit. Pingues hostias litat diabolo, qui his resistere nititur, aut misericordiam & vtilitatem ecclesiæ iam dictis negat, id est, & episcopis & populis. In vanum ergo contra simplices, qui hæc olim dicentes agere prohibuerunt, tendicula deinceps parabunt, cum his

Antioch.
Conc. Can.
18.

& aliis armati adminiculis, nouerint quid super his sit agendum, & quid vitandum. Nimis enim armatus est, qui illa, quæ aduersarius misericordiæ, vtilitatis atque concordia ministrat, tela contemnit. Sufficit ergo contra omnia iacula iurgiorum fidei nuda oppositio. Scio te non ignorare, frater, memoratas Canonum sententias atque euangelicas sanctiones, nouas non esse sed nostro eas assensui mancipari. Cur his contradicentes, & emigrationes episcoporum vtilitatis & necessitatis causa fieri prohibentes, vt sæpe dictum est, & non auaritiæ aut temeritatis, in perniciem sacerdotum ac populorum, lædunt sacerdotale consilium? Cur lacerant sententiam, in qua, inspirante Christo, oracula superna patuerunt, & inter Deum & homines interpres extitit lingua pontificum? Illa enim cæli curia variarum dotibus aucta curulum, & multo redemptoris nostri auro ostroque decorata, nihil in illa decisione auctore se protulit, sed per humanæ linguæ ministerium diuino militauit imperio. Intellexit non esse suum, quidquid impulsâ constituit: nihil quoque habet in illa sententia, nisi vnde de sola deuotione gratuletur. Nam dum profanis memoratorum verbis creditur, & suæ vesaniæ inscitiam produnt, & liuorem. Quis hic locus erroris, vbi congruentia pari ductu exempli & historiæ verba concurrunt? Nec diuersum est ab intellectu catholico & lectionibus, quod profertur. Nam non bene nodus in scirpo quæritur, dum inuoluit nebula prædicatæ lucis auctores. Fœda quoque a nitore Domini sui obligatione dissoluitur, qui statutis cælestibus minus mera fide dependit officia. Talium ergo dictiones vel prohibitiones indignæ etiam fiunt memoratu. *Profunda est ergo nimis imperitia eorum, & sepulcrum patens guttur eorum, quia linguis suis dolose agunt. Non est enim in ore eorum rectum, interiora eorum insidiæ, densis cor eorum vepribus suffocatur, & interna vitia aliis certant adscribere.* Nobilitatem ergo dat facinoribus, qui in talibus ventilationem ipsorum in exemplum sumit, aut ad aures posteras digna relatione transmittit. Tibi autem non sit cura talium quæstionum, sed sequere sententiam beati Pauli apostoli, qui monet per discipulum cunctos, & clamat, dicens: *Inanes quæstiones deuita.* Inanes, namque (iuxta Apostolum) quæstiones semper deuita, & age quod
meliori

Psal. 5.

1. Tim. 4.

meliori consilio, non auaritiæ vel temeritatis, sed vtilitatis & necessitatis (vt sæpe dictum est) causa faciendum vtiliter perspexeris. Quapropter, carissime, his apostolicis fultus auctoritatibus, muta episcopum causa necessitatis aut vtilitatis, super quo consulere nos voluisti: & alios fratres nostros, quibus hoc faciendum necessitas aut vtilitas compulerit, agere doce: quia hoc quod tibi soli scribimus, generaliter omnibus tenere mādamus. Quia sicut potestatem habemus episcopos & sacerdotes regulariter titolare & ordinare, ita (vt prædictum est) causa necessitatis aut vtilitatis habes & mutare, ac de titulo ad titulum translatare, * licet de minori ad maiorem urbem mutandus sit. Hoc tamen summopere præuidendum est, ne causa arrogantiae aut auaritiæ vnquam fiat: quia hi a prædictis Canonibus damnantur, non illi qui necessitate aut vtilitate, maiorum consilio, & sana ac pura & Deo placita intentione hoc faciunt. Tu, frater, semper *sectare iustitiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam & mansuetudinem. Certa etiam bonum certamen fidei, & apprehende vitam æternam, in qua vocatus es: quoniam spiritus timentium Dominum, quæritur ab illo, & in respectu illius benedicitur. Spes enim illorum in saluantem illos, & oculi Dei in diligentes se. Qui timet Dominum, nihil trepidabit, & non pauebit, quoniam ipse est spes eius. Timentis Dominum beata est anima, ad quem respicit, & quis est fortitudo eius? Oculi Domini super timentes eum: protector potentiae, firmamentum virtutis, tegmen ardoris, & umbraculum meridiani, & prædicatio offensionis, & adiutorium casus, exaltans animam, & illuminans oculos, dans sanitatem, & vitam, & benedictionem. Immolantis ex iniquo oblatio est maculata, & non sunt beneplacitæ subsannationes iniustorum. Dominus solus sustentibus se in vita veritatis & iustitiæ. Dona iniquorum non probat. Altissimus, nec respicit in oblationibus iniustorum, nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis. Qui offert sacrificium ex substantia pauperum, quasi qui victimat filium in conspectu patris sui. Panis egentium vita pauperum est: qui defraudat illum, homo sanguinis est: qui aufert in sudore panem, & sudanti cibos, quasi qui occidit proximum suum. Qui effundit sanguinem, & qui facit fraudem mercenario, fratres sunt. Vnus ædificans, & vnus destruens, quid prodest illis nisi labor? vnus orans, vnus maledicens; cuius vocem audiet Deus? Qui baptizatur*

Concil. Tom. 13.

B

* trans-
ferre,

1. Tim. 6.

Ecclef. 34.

Eccles. 35.

a mortuo, & iterum tangit eum, quid proficit lauatio ipsius? Sic homo qui ieiunat in peccatis suis, & iterum eadem faciens, quid proficit humiliando se? Orationem illius quis audiet? Qui conseruat legem, multiplicat orationem. Sacrificium salutare est attendere mandatis, & discedere ab omni iniquitate: & propitiatio, litare sacrificium super iniustitias: & deprecatio pro peccatis, recedere ab iniustitia. Retribuit gratiam, qui offert similaginem: & qui facit misericordiam, offert sacrificium. Beneplacitum est Domino, recedere ab iniquitate: & deprecatio, recedere ab iniustitia. Non apparebis ante conspectum Dei vacuus. Hæc enim omnia propter mandatum Domini fiunt. Oblatio iusti impinguat altare, & odor suauitatis est in conspectu Altissimi. Sacrificiū iusti acceptum est, & memoriam eius non obliuiscetur Dominus. Bono animo gloriam redde Deo, & non minuas primitias frugum tuarum. In omni dato fac hilarem vultum tuum, & in exaltatione sanctifica decimas tuas. Da Altissimo secundum datū eius, & in oculo bono ad inuentionem fac manuum tuarū: quoniam Dominus retribuit, & septies tantum reddet tibi. Noli offerre munera praua: non enim suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificium iniustum, quoniam Dominus iudex est, & non est apud illum gloria personæ. Non accipiet Dominus personam in pauperem, & precationem læsi exaudiet. Non despiciet preces pupilli: nec viduam, si effundat loquelam gemitus. Nonne lacrymæ viduæ ad maxillam descendunt, & exclamatio eius super deducentem eas? A maxilla enim ascendunt usque ad cælum, & Dominus ex auditor non delectabitur in illis. Qui adorat Deum, in oblatione suscipietur, & precatio illius usque ad nubes propinquabit. Oratio humiliantis se, nubes penetrabit: & donec propinquet, non consolabitur. Et non discedet, donec aspiciat Altissimus: & Dominus non elongabit, sed iudicabit iniustos, & faciet iudicium, & fortissimus non habebit in illis patientiam, ut contribulet dorsum ipsorum, & gentibus reddat vindictam, donec tollat plenitudinem superborum, & sceptrā iniquorum contribulet, donec reddat omnibus secundum actus suos, & secundum opera Adæ, & secundum præsumptionem illius, donec iudicet iudicium plebis suæ, & oblectabit iustos misericordia sua. Deus autem (frater carissime) impleat desiderium, & ministerium tibi diuinitus collatum, secundum diuitias suas in gloria in Christo Iesu Domino nostro. Deo autem & Patri nostro gloria in sæcula sæculorum. Amen. Data decimotertio die Augusti mensis, indictione quartadecima.

Anno Domini 581.